

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Rzeszowie

LRZ – 4101-17-03/2013
P/13/020

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Rzeszowie
ul. Kraszewskiego 8, 35-016 Rzeszów
T +48 17 780 23 00, F +48 17 780 23 06
lrz@nik.gov.pl

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli	P/13/020 - Realizacja polityki migracyjnej Polski w odniesieniu do cudzoziemców deklarujących polskie pochodzenie
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Rzeszowie
Kontroler	Władysław Tabasz, doradca prawny, upoważnienie do kontroli nr 88190 z dnia 13.11.2013 r. (dowód: akta kontroli str. 1-2)
Jednostka kontrolowana	Urząd Miasta w Bytomiu
Kierownik jednostki kontrolowanej	Damian Franciszek Bartyla, Prezydent Miasta Bytomia (dowód: akta kontroli str. 3-6)

II. Ocena kontrolowanej działalności

Ocena ogólna

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie¹ działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie, tj. realizacji polityki migracyjnej Polski w odniesieniu do cudzoziemców deklarujących polskie pochodzenie, w latach 2009-2013 (I półrocze).

Uzasadnienie oceny ogólnej

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie przyjmowanie i sporządzanie oraz ewidencjonowanie wniosków o udzielenie pomocy dla repatriantów oraz sposób wykorzystania środków z budżetu państwa na pomoc udzielaną w ramach procesu repatriacji.

Prezydent Miasta Bytomia realizował zadania starosty, polegające na wypłacaniu pomocy repatriantom, o której mowa w art. 17 ust. 1 ustawy z dnia 9 listopada 2000 r. o repatriacji (Dz. U. z 2004 r. Nr 53, poz. 532 ze zm.), dalej U.o.r., przyznawaniu pomocy repatriantom, o której mowa w art. 17 ust. 2 U.o.r., udzielaniu repatriantom pomocy, o której mowa w art. 23 ust. 1 pkt 2 lit. a U.o.r., udzielaniu pracodawcom pomocy, o której mowa w art. 23 ust. 1 pkt 2 lit. c U.o.r., sporządzaniu wniosków o udzielenie dotacji celowej na aktywizację zawodową repatriantów oraz sporządzaniu wniosków o przekazanie środków finansowych na pokrycie wydatków związanych z udzieleniem repatriantowi pomocy, o której mowa w art. 17 ust. 1 i 2 U.o.r. Przestrzegano w pełni zasady udzielania jednokrotnej pomocy, o której mowa

¹ Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna. Jeżeli sformułowanie oceny ogólnej według proponowanej skali byłoby nadmiernie utrudnione, albo taka ocena nie dawałaby prawdziwego obrazu funkcjonowania kontrolowanej jednostki w zakresie objętym kontrolą, stosuje się ocenę opisową, bądź uzupełnia ocenę ogólną o dodatkowe objaśnienie

w art. 17 ust. 1 U.o.r. W trakcie realizacji pomocy Miasto Bytom współpracowało na bieżąco z zainteresowanymi pomocą repatriantami.

W ocenie Najwyższej Izby Kontroli wymienione wyżej zadania starosty były realizowane przez Prezydenta Miasta Bytomia poprawnie.

Pomocy udzielono 8 repatriantom, w tym wszystkim 6 przybyłym w okresie 2009-2013 (I półrocze). Pomocą, w formie wypłat w należytej wysokości, objęto wszystkich repatriantów ujętych w decyzjach MSW. Powiatowy Urząd Pracy w Bytomiu udzielił pomocy repatriantom, obejmując 5 z nich programem aktywizacji zawodowej, 1 osobę zatrudniono na stażu, 3 osoby objęto szkoleniem ze środków Funduszu Pracy. Zawarte z repatriantami i ich pracodawcami umowy określały szczegółowo prawa i obowiązki stron, ze wskazaniem celów określonych ustawą (podejmowano kontrole celowości wydatkowania). Prawidłowo ewidencjonowano przepływ środków przeznaczonych na pomoc repatriantom. Nie stwierdzono przypadków nieterminowości i opieszałości w działaniu Urzędu Miasta Bytomia.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

Realizacja polityki migracyjnej Polski w odniesieniu do cudzoziemców deklarujących polskie pochodzenie, w latach 2009-2013 (I półrocze)

Opis stanu faktycznego

Prezydent Miasta Bytomia realizował 8 wniosków o pomoc dla repatriantów określoną w art. 17 ust. 1 U.o.r., tj. o pomoc na pokrycie kosztów przejazdu, zagospodarowania i bieżącego utrzymania. Wydatki na ten cel wyniosły łącznie 80.437,19 zł. Pomoc została udzielona w terminie przekraczającym 60 dni, wskazanym w art. 19 U.o.r. W 4 przypadkach środki przekazano w terminie od 168 do 180 dni, w 2 przypadkach w terminie do 248 dni i w 2 przypadkach termin przekraczał 300 dni. Opóźnienie nie powstało z winy Urzędu Miasta Bytomia, we wszystkich stwierdzonych przypadkach było ono spowodowane późnym przekazaniem przez MSW kopii decyzji w sprawie udzielenia pomocy oraz długim okresem pomiędzy nabyciem obywatelstwa przez repatrianta a terminem wydania decyzji przez MSW. We wszystkich przypadkach Prezydent Miasta Bytomia ujął we wnioskach kwoty wynikające z wydanej przez MSW decyzji w sprawie udzielenia pomocy, wypłacił kwoty zgodne z decyzją MSW, a ich wypłata w żadnym przypadku nie przekroczyła 30 dni, licząc od daty wpływu środków do Urzędu.

Prezydent Miasta Bytomia realizował 6 wniosków złożonych przez repatriantów o pomoc określoną w art. 17 ust. 2 U.o.r., tj. o pomoc na pokrycie kosztów remontu i adaptacji lokali mieszkalnych w miejscu osiedlenia się. Na ten cel wydatkowano kwotę w łącznej wysokości 31.640,12 zł. We wszystkich badanych przypadkach wnioskodawcy złożyli wnioski o pomoc przed upływem 24 miesięcznego okresu, licząc od daty nabycia obywatelstwa polskiego (art. 19 ust. 2 U.o.r.). We wszystkich przypadkach wnioski zostały rozpatrzone. W 1 przypadku Prezydent Miasta Bytomia podjął decyzję odmowną o wypłacie pomocy ze względu na nieodpowiednie udokumentowanie wydatków i brak prac remontowych w lokalu, zaś w 1 przypadku obniżył kwotę pomocy ze względu na wskazanie przez repatrianta wydatków

niekwalifikowanych. Wnioski były załatwiane terminowo. 5 wniosków realizowano terminowo, a jeden w 2 przypadkach przed upływem miesiąca, w 3 przypadku do 60 dni, w 1 w terminie 77 dni, co było spowodowane koniecznością dodatkowego określenia zakresu modernizacji lokalu. We wszystkich analizowanych przypadkach wypłaty pomocy dokonywano po przeprowadzeniu oględzin obiektów i weryfikacji faktur, o czym informowano wnioskodawców, podając terminy przeprowadzenia oględzin. We wszystkich przypadkach wysokość pomocy została ustalona przez Prezydenta Miasta Bytomia w kwocie zgodnej z art. 17 ust. 4 U.o.r., a decyzje w sprawie pomocy zawierały wszystkie elementy wymagane przepisami art. 107 Kpa i zostały przesłane wnioskodawcom w terminie nie przekraczającym 9 dni, licząc od daty ich podjęcia. We wszystkich przypadkach kwoty zrealizowanej pomocy były zgodne z kwotami określonymi w decyzjach i zostały – licząc od wydania ostatecznej decyzji – wypłacone w terminach, odpowiednio: 60-dniowym w 1 przypadku, do 120 dni w 2 przypadkach, do 150 dni w 1 przypadku i do 180 dni w 1 przypadku. Długie terminy powodowane były brakiem właściwego spływu dotacji od wojewody, gdyż w żadnym przypadku nie wypłacano pomocy repatriantowi ze środków własnych Miasta Bytomia przed wpływem środków od wojewody.

Prezydent Miasta Bytomia realizował 5 wniosków o pomoc określoną w art. 23 ust. 1 pkt 2 lit. a i c U.o.r., tj. o zwrot części kosztów poniesionych przez pracodawcę na utworzenie stanowiska pracy oraz na wynagrodzenie, nagrody i składki na ubezpieczenia społeczne. Udzielono pomocy na łączną wartość 188.493,10 zł (96.960,35 zł z art. 23 ust. 1 pkt 2 lit. a i 91.532,75 zł z art. 23 ust. 1 pkt 2 lit. c). Analiza wykazała, że pomoc została udzielona repatriantom, którzy nabyli obywatelstwo polskie w okresie od 2008 r. do 2011 r. i zachowano warunki, iż pomoc na aktywizację zawodową można dokonywać w okresie nie dłuższym niż 5 lat od dnia nabycia przez repatrianta obywatelstwa polskiego i może być ona zastosowana jeden raz. We wszystkich 5 przypadkach Prezydent Miasta udzielił pomocy pracodawcom repatriantów poprzez działania służb miejskich w zakresie poradnictwa zawodowego i sprawdzania możliwości podjęcia pracy przez repatriantów. Udzielenie pomocy poprzedziła w każdym przypadku analiza rzetelności działań pracodawców w zakresie uiszczania składek na ubezpieczenia społeczne i zdrowotne oraz fundusze pracownicze. We wszystkich 5 przypadkach umowy pomiędzy Prezydentem Miasta Bytomia i pracodawcami na co najmniej 24-miesięczny okres zatrudnienia, zawarte zostały w terminach nie przekraczających dwóch tygodni, a z treści decyzji wynikały zasady wypłacania pomocy oraz prawa i obowiązki stron. Zwrotu kosztów poniesionych przez pracodawców dokonano we wszystkich 5 przypadkach w wysokościach określonych umowami.

W okresie objętym kontrolą Prezydent Miasta Bytomia sporządził 1 wniosek o udzielenie dotacji na realizację aktywizacji zawodowej repatriantów, o której mowa w art. 23 U.o.r. Odpowiedź od Wojewody Śląskiego wpłynęła po 110 dniach, licząc od daty przekazania wniosku. Przekazana przez Wojewodę w latach 2011-2012 kwota 191.140,70 zł (w 9 ratach), była zgodna z wnioskiem, z czego Miasto wydatkowało do czasu zakończenia kontroli kwotę 188.493,10 zł. W 2011 roku Powiatowy Urząd Pracy w Bytomiu złożył jeden wniosek o udzielenie dotacji celowej na realizację aktywizacji zawodowej repatriantów. Po dokonaniu uzgodnień ze Śląskim Urzędem Wojewódzkim (ŚUW), złożono kolejne 5 wniosków, odrębnie na każdego repatrianta. W 2012 r. złożono następne 5 wniosków na aktywizację zawodową repatriantów, celem uzyskania kolejnej transzy środków (zgodnie z zaleceniami ŚUW). W efekcie ww. działań Powiatowy Urząd Pracy w Bytomiu

otrzymał ogółem środki w wysokości 191.140,70 zł, zaś wydatkował kwotę 188.493,10 zł. Różnica pomiędzy środkami otrzymanymi a wydatkowanymi wyniosła 2.647,60 zł i została zwrócona na konto ŚUW. W 2011 r. nie została wykorzystana kwota 2.539,73 zł. która wyniknęła z niewykorzystania pełnej puli środków na doposażenie stanowisk pracy dla dwojga repatriantów (zwrócono ją na konto ŚUW w dniu 30 stycznia 2012 r.). W 2012 r. nie wykorzystano kwoty 107,87 zł, co związane było z przebywaniem zatrudnionej repatriantki na zwolnieniu lekarskim (środki zwrócono na konto ŚUW w dniu 30 stycznia 2013 r.).

Wniosek Prezydenta Miasta Bytomia zawierał niezbędne dane i załączniki, m.in. liczbę repatriantów objętych aktywizacją zawodową, dane personalne i daty nabycia obywatelstwa polskiego, formy aktywizacji oraz kwoty niezbędne do realizacji programu. Wniosek był kompletny i nie wymagał uzupełnień bądź korekty. Otrzymywane środki z dotacji celowej wpływały na rachunek Powiatowego Urzędu Pracy w Bytomiu w trybie umożliwiającym pełne i terminowe wykonywanie zobowiązań z tym związanych.

Prezydent Miasta Bytomia sporządził w okresie objętym kontrolą 12 wniosków o przekazanie środków finansowych na pomoc repatriantom, o której mowa w art. 17 ust. 1 i 2 U.o.r. Złożenie przez Prezydenta Miasta 12 wniosków o przekazanie środków finansowych o pomoc, o której mowa w art. 17 ust. 1 i 2 U.o.r. spowodowane było sporządzeniem oddzielnego wniosku w odniesieniu do każdego repatrianta i poszczególnych celów, tj. z art. 17 ust. 1 i ust. 2 cyt. U.o.r. Wnioski zostały sporządzone we właściwych terminach, zawierały rzetelne dane, a łączna wartość środków ujęta we wnioskach i przekazana przez wojewodę – uwzględniając sprawy realizowane przez Urząd, które wpłynęły przed dniem 1.01.2009 r. oraz sprawy kontynuowane w II połowie 2013 r. – wyniosła 126.571,50 zł. We wszystkich przypadkach wnioski zawierały właściwe dane dotyczące dat nabycia obywatelstwa polskiego, prawidłową liczbę repatriantów i członków ich rodzin osiadłych na terytorium miasta (powiatu) bądź kwot stanowiących równowartość pomocy określonej w ustawie. W 5 przypadkach Prezydent Miasta podał liczbę repatriantów, których przybycie było planowane w danym roku budżetowym, na podstawie decyzji MSW zaś w pozostałych na podstawie decyzji własnej. Nie wystąpił przypadek pozostawienia wniosku bez rozpoznania lub konieczność jego uzupełnienia. W 9 badanych przypadkach Prezydent Miasta Bytomia otrzymał środki finansowe na pokrycie wydatków określonych w art. 17 U.o.r. w terminie do 10 dnia miesiąca następnego po zaakceptowaniu wniosku, a w 3 przypadkach po tym terminie. We wszystkich przypadkach otrzymana przez Miasto Bytom kwota środków finansowych z przeznaczeniem na pomoc repatriantom była zgodna z kwotą wskazaną w złożonym ostatnim wniosku w danym roku budżetowym. Rozliczenie otrzymanych kwot nastąpiło w 2 przypadkach do końca roku budżetowego, w 9 przypadkach do końca stycznia następnego roku, w 1 przypadku realizacja rozliczenia była w toku.

(dowód: akta kontroli str. 7-85)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

IV. Pozostałe informacje i pouczenia

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury Najwyższej Izby Kontroli w Rzeszowie.

Rzeszów, dnia stycznia 2014 r.

Kontroler
Władysław Tabasz
Doradca prawny

.....
podpis

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Rzeszowie

Dyrektor
Wiesław Motyka

.....
podpis